

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه دکتر حسین میرمحمد صادقی
۱۷	دیباچه
۲۵	مقدمه
۳۹	فصل اول : ماهیت عنصر روانی و تقسیم بندی جرایم بر مبنای آن
۴۱	مبحث اول: چیستی عنصر روانی در جرایم
۴۲	گفتار اول: تعریف عنصر روانی
۴۳	بند اول: دیدگاه محدود از عنصر روانی
۴۵	بند دوم: دیدگاه موسع از عنصر روانی
۴۷	گفتار دوم: جایگاه عنصر روانی در چرخه پیدایش جرم
۵۵	مبحث دوم: اجزاء عنصر روانی بر اساس نوع جرایم
۵۵	گفتار اول: عنصر روانی در جرایم عمدی
۵۶	بند اول: اجزاء عنصر روانی در جرایم عمدی
۵۶	الف: اراده ارتکاب یا قصد فعل
۵۷	۱. مراحل تکوین اراده
۵۹	۲. مرکز تشکیل اراده ؛ تمییز عملکرد مغز و عقل
۶۷	ب. آگاهی
۶۸	۱. علم به قانون یا حکم
۷۳	۲. علم به موضوع
۷۶	ج: قصد مجرمانه
۷۸	بند دوم: شروط تحقق عنصر روانی در جرایم عمدی
۷۸	الف: تقارن زمانی
۸۱	ب: تطابق
۸۴	گفتار دوم: عنصر روانی در جرایم غیر عمدی
۸۵	بند اول: عناصر خطا
۸۵	الف: عنصر مادی خطا

۶ □ درجه بندی سازی عنصر روانی در قتل

۱. ارتکاب رفتار ۸۵
۲. رابطه علیت بین رفتارناشی از تقصیر و نتیجه ۸۷
- ب: عنصر روانی جرم خطایی ۸۹
۱. قصد ارتکاب ۹۰
۲. عدم قصد نتیجه ۹۰
۳. عدم علم به صلاحیت رفتار فیزیکی برای ایجاد نتیجه ۹۱
۴. تقصیر یا عدم پیش بینی متعارف ۹۳
- بند دوم: مصادیق تقصیر ۹۴
- الف: بی احتیاطی ۹۸
- ب: بی مبالاتی ۹۹
- ج: عدم رعایت نظامات مربوط به امری ۹۹
- د: عدم مهارت ۱۰۰
- ه: غفلت، مسامحه و مانند آنها ۱۰۰

فصل دوم: مبانی نظری، سابقه و مفهوم درجه بندی کردن عنصر روانی ۱۰۳

- مبحث اول: مبانی نظری درجه بندی ۱۰۷
- گفتار اول: مبانی فلسفی - اخلاقی درجه بندی ۱۰۷
- بند اول: اطلاق گرایی ۱۰۹
- الف: اطلاق گرایی توصیفی ۱۱۰
- ب: اطلاق گرایی فرا اخلاقی ۱۱۰
- ج: اطلاق گرایی هنجاری ۱۱۱
۱. اطلاق گرایی حداکثری (کانتی) یا افراطی ۱۱۱
۲. اطلاق گرایی حداقلی یا معتدل ۱۱۲
۳. معنای قابل قبول مطلق گرایی اخلاقی ۱۱۲
- بند دوم: نسبی گرایی ۱۱۳
- الف: نسبی گرایی معرفتی ۱۱۳
- ب: نسبییت واقعیت ۱۱۴
- ج: نسبی گرایی مطلوب ۱۱۵
- د: نسبی گرایی در حقوق ۱۱۵

فهرست مطالب □ ۷

- ه: درجه بندی و نسبی گرایی ۱۲۲
- گفتار دوم: خاستگاه جزایی درجه بندی ۱۲۳
- بند اول: درجه بندی در میان اصول حاکم بر حقوق جزا ۱۲۴
- الف: اصل تساوی مجازاتها و درجه بندی کردن ۱۲۴
- ب: اصل تناسب جرم و مجازات و درجه بندی کردن ۱۲۷
- ج: اصل فردی کردن مجازاتها و درجه بندی کردن ۱۳۰
- د: اصل قانونی بودن جرم و مجازاتها و درجه بندی کردن ۱۳۶
- بند دوم: درجه بندی در میان اندیشه های کیفری ۱۳۷
- الف: درجه بندی مبتنی بر سزادهی ۱۳۷
- ب: درجه بندی مبتنی بر فایده گرایی ۱۳۸
- ج: درجه بندی مبتنی بر استحقاق ۱۴۱
- مبحث دوم: سابقه بحث درجه بندی** ۱۴۵
- گفتار اول: درجه بندی و ارتباط آن با منطق فازی ۱۴۵
- بند اول: چیستی فازی ۱۴۵
- بند دوم: تفاوت منطق فازی با منطق کلاسیک ۱۵۳
- گفتار دوم: تفکر فازی (درجه بندی) در تعالیم اسلامی ۱۵۳
- بند اول: در قرآن و روایات ۱۵۴
- بند دوم: فازی و اصول استنباط ۱۶۱
- گفتار سوم: سابقه درجه بندی در سیر تاریخ حقوق جزا ۱۶۳
- گفتار چهارم: سابقه و جایگاه درجه بندی در بین شاخه های علوم جنایی ۱۶۹
- بند اول: در جرم شناسی ۱۶۹
- بند دوم: کیفر شناسی ۱۷۰
- بند سوم: حقوق جزا ۱۷۱
- مبحث سوم: مفهوم درجه بندی کردن عنصر روانی** ۱۸۰
- فصل سوم: روش ها و ملاکهای درجه بندی** ۱۸۷
- مبحث اول: انواع روش های درجه بندی** ۱۸۹
- گفتار اول: درجه بندی طولی و عرضی ۱۸۹
- گفتار دوم: درجه بندی طولی بیرونی و درجه بندی طولی درونی ۱۹۰

۸ □ درجه بندی سازی عنصر روانی در قتل

- بند اول: درجه بندی طولی بیرونی (درجه بندی سستی) ۱۹۰
- بند دوم: درجه بندی طولی درونی ۱۹۲
- بند سوم: درجه بندی طولی مرکب ۱۹۴
- الف: جدول راهنمای مجازات در حقوق کامن لا ۱۹۷
- ب: نقدی بر سیستم راهنمای مجازات ها ۲۰۱
۱. عدم جامعیت ۲۰۱
۲. سردرگمی و تکثر گیج کننده ۲۰۲
۳. تزلزل جایگاه قضات ۲۰۳
۴. گرایش به کیفر های ثابت ۲۰۳
- مبحث دوم: انواع ملاک های درجه بندی** ۲۰۵
- گفتار اول: از منظر عنصر مادی ۲۰۵
- گفتار دوم: به لحاظ مسئولیت کیفری ۲۱۱
- گفتار سوم: از جهت ماهیت کیفر و تعیین آن ۲۱۲
- گفتار چهارم: از جهت اجرای کیفر ۲۱۶
- گفتار پنجم: درجه بندی بر مبنای وضعیت خاص بزه دیده ۲۱۶
- گفتار ششم: درجه بندی کیفر بر مبنای وضعیت خاص مرتکب ۲۱۶
- گفتار هفتم: درجه بندی بر مبنای عنصر روانی ۲۱۸
- بند اول: درجه بندی بر مبنای اجزاء عنصر روانی ۲۱۸
- بند دوم: درجه بندی همراه با تأثیرگذاری عوامل بر عنصر روانی ؛ ۲۱۹
- فصل چهارم: معیار درجه بندی کردن عنصر روانی** ۲۲۱
- مبحث اول: معیار موضوعی درجه بندی عنصر روانی** ۲۲۳
- گفتار اول: درجات تقصیر ۲۲۳
- بند اول: درجات تقصیر از منظر حقوق دانان ۲۲۴
- الف: نظریه تقسیم مسئولیت بر اساس درجات تقصیر ۲۲۴
- ب: نظریه تقسیم علی السویه مسئولیت ۲۳۰
- ج : نظر راجح ۲۳۱
- بند دوم: درجات تقصیر از منظر فقهاء ۲۳۲
- بند سوم: درجه بندی قصور و تقصیر ۲۳۳

الف: قصور بدون توان پیش بینی مطلق	۲۳۴
ب: قصور بدون توان پیش بینی نسبی	۲۳۴
ج: تقصیر ساده	۲۳۶
د: تقصیر مشدده	۲۳۸
گفتار دوم: درجات عمد	۲۴۰
بند اول: قصد یا سوءنیت عام و قصد یا سوءنیت خاص	۲۴۱
بند دوم: سوءنیت ساده و سوءنیت با سبق تصمیم	۲۴۲
بند سوم: سوءنیت جازم و سوءنیت احتمالی	۲۴۶
بند چهارم: سوءنیت معین و غیرمعین	۲۴۹
مبحث دوم: معیار تعیینی	۲۵۵
گفتار اول: مرجع وضع مقررات الزام آور	۲۵۵
بند اول: نظام حقوقی رومی ژرمنی	۲۵۶
بند دوم: نظام حقوقی کامن لا	۲۵۶
بند سوم: نظام حقوقی اسلام	۲۵۷
گفتار دوم: مشروعیت مقررات الزام آور	۲۵۸
گفتار سوم: منشاء تأسیس مقررات الزام آور	۲۵۹
مبحث سوم: معیار مقام تشخیص	۲۶۳
مبحث چهارم: معیار موضوع تشخیص (انسان متعارف یا شخص مرتکب)	۲۶۹
گفتار اول: نظریه شخصی بودن تقصیر	۲۶۹
گفتار دوم: نظریه نوعی یا موضوعی بودن تقصیر	۲۷۰
فصل پنجم: درجه شناسی عنصر روانی قتل (درجات فرضی یا پیشنهادی)	۲۷۵
مبحث اول: قتل های بی عنصر روانی یا درجه صفر	۲۸۲
گفتار اول: قتل بی عنصر روانی فاقد ضمان	۲۸۵
گفتار دوم: قتل بی عنصر روانی با ضمان دیه	۲۹۰
بند اول: اجبار	۲۹۰
الف: اجبارمادی خارجی با منشأ انسانی	۲۹۱
ب. اجبار معنوی خارجی با منشأ انسانی	۲۹۲
۱. تحریک	۲۹۲

۱۰ □ درجه بندی سازی عنصر روانی در قتل

- ۳۰۲..... ۲. مصادیق اجبار معنوی خارجی در مقررات جزایی ایران
- ۳۰۲..... ۲.۱. تهدید با زوال اراده
- ۳۰۳..... ۲.۲. قتل در فراش
- ۳۰۷..... ج. اجبار معنوی درونی
- ۳۰۹..... ۱. کاهش قند خون
- ۳۱۰..... ۲. کم خونی
- ۳۱۱..... ۳. عصبانیت و غضب
- ۳۱۶..... د. اجبار مادی درونی
- ۳۱۷..... ۱. خواب
- ۳۱۸..... ۱.۱. خواب طبیعی
- ۳۲۴..... ۱.۲. خواب مصنوعی
- ۳۲۵..... ۱.۳. درجات عنصر روانی در قتل در حال خواب
- ۳۳۵..... جدول فازی قتل در حال خواب
- ۳۳۶..... ۲. بیهوشی
- ۳۴۰..... بند دوم: مستی
- ۳۴۰..... الف: قتل غیر عمدی محض در حال سکر ناشی از مستی یا مواد مشابه
- ۳۴۷..... ب. سایر درجات قتل ناشی از مستی
- ۳۴۷..... ۱. قتل در حال مستی غیر مجرمانه
- ۳۵۲..... ۲. قتل در حال مستی ارادی (مستی مجرمانه)
- ۳۵۳..... ۲.۱. مستی مجرمانه غیر عمدی محض
- ۳۵۵..... ۲.۲. قتل در حال مستی مجرمانه ناشی از تقصیر
- ۳۵۶..... ۲.۳. قتل عمدی ناشی از مستی تعمدی
- ۳۶۷..... مبحث دوم: درجات عنصر روانی در قتل خطای محض
- ۳۶۹..... گفتار اول: قتل خطای محض درجه ۱
- ۳۷۰..... بند اول: قصد فعل اولیه
- ۳۷۱..... بند دوم: عدم قصد فعل واقع شده بر مجنی علیه
- ۳۷۳..... بند سوم: عدم قصد نتیجه بر مجنی علیه
- ۳۷۳..... بند چهارم: عدم تقصیر مرتبط
- ۳۷۴..... گفتار دوم: خطای محض درجه ۲ (اشتباه در شخص)

۳۸۲.....	گفتار سوم: خطای محض درجه ۳
۳۸۶.....	گفتار چهارم: خطای محض درجه ۴
۳۸۸.....	جدول درجات خطای محض
۳۸۹.....	درجه بندی بر مبنای منطق فازی
۳۹۱.....	مبحث سوم : درجات عنصر روانی در قتل شبه عمدی
۳۹۳.....	گفتار اول: قتل شبه عمد درجه ۱
۳۹۴.....	بند اول: قصد فعل
۳۹۴.....	بند دوم: قصد فعل واقع شده
۳۹۵.....	بند سوم: عدم لزوم علم به موضوع
۳۹۶.....	الف: قتل‌های ذاتاً شبه عمدی
۳۹۶.....	ب. قتل های شبه عمدی ذاتاً عمدی
۳۹۷.....	بند چهارم: عدم قصد نتیجه
۳۹۸.....	بند پنجم: عدم لزوم خطای جزایی
۴۰۰.....	گفتار دوم: قتل شبه عمد درجه ۲
۴۰۱.....	بند اول: قصد فعل
۴۰۲.....	بند دوم: عدم لزوم شرط قصد فعل واقع شده
۴۰۲.....	بند سوم: عدم قصد نتیجه
۴۰۲.....	بند چهارم: تقصیر ساده
۴۰۶.....	گفتار سوم: قتل شبه عمد درجه ۳
۴۱۴.....	درجات قتل شبه عمد از نظر منطق فازی
۴۱۶.....	مبحث چهارم: درجات عنصر روانی در قتل عمدی
۴۱۸.....	گفتار اول: وجوه مشترک درجات عمد
۴۱۹.....	بند اول: قصد فعل
۴۲۰.....	بند دوم: قصد فعل واقع شده (معین بودن هدف)
۴۲۳.....	بند سوم: علم به موضوع
۴۲۵.....	الف: علم به وجود مجنی علیه
۴۲۶.....	ب: علم به زنده بودن مقتول
۴۲۶.....	ج: علم به رفتار نوعاً کشنده مطلق
۴۲۸.....	۱. آگاهی به رفتار ذاتاً کشنده مطلق

۲. آگاهی نسبت به حساس بودن موضع..... ۴۲۹
- د. علم به رفتار قتاله نسبی..... ۴۳۰
- ه. آگاهی فاعل نسبت به وضعیت مکانی یا زمانی خاص..... ۴۳۲
- گفتار دوم: وجوه متمایز درجات عمد..... ۴۳۲
- بند اول: قتل عمدی با قصد کشتن مطلق و مقید..... ۴۳۳
- بند دوم: قتل عمدی با قصد کشتن فرد معین و فرد یا افراد غیر معین از یک جمع..... ۴۳۶
- بند سوم: قتل عمدی با قصد کشتن توأم با رفتار نوعاً کشنده و قصد کشتن همراه با رفتار نادراً کشنده..... ۴۳۹
- بند چهارم: قتل عمدی با سبق تصمیم و اتفاقی..... ۴۴۲
- الف: تحلیل قتل های با سبق تصمیم و اتفاقی..... ۴۴۳
۱. قتل با سبق تصمیم..... ۴۴۳
- ۱.۱. قتل با سبق تصمیم اصلی..... ۴۴۳
- ۱.۲. قتل عمدی در حکم با سبق تصمیم..... ۴۴۸
۲. قتل بدون سبق تصمیم یا اتفاقی..... ۴۵۲
- ۲.۱. قتل عمدی بدون سبق تصمیم..... ۴۵۲
- ۲.۲. قتل غیر عمدی محض بدون سبق تصمیم..... ۴۵۴
۳. ارکان و شرایط قتل با سبق تصمیم..... ۴۵۸
- ۳.۱. تکوین قصد نتیجه ابتدایی..... ۴۵۸
- ۳.۲. رکن عملیات مقدماتی و یا تهیه مقدمات..... ۴۶۳
- ۳.۳. رکن استمرار زمانی..... ۴۶۵
- ۳.۴. رکن رابطه علیت..... ۴۶۷
۴. آثار درجه بندی با سبق تصمیم و بدون سبق تصمیم..... ۴۶۸
- ۴.۱. از جهت ضمانت اجرا..... ۴۶۸
- ۴.۲. تأثیر اشتباه، در قتل های با سبق تصمیم..... ۴۷۲
- ۴.۳. انگیزه مجرمانه و قتل های با سبق تصمیم..... ۴۷۳
- ۴.۴. قتل های با سبق تصمیم و عدم عفو اولیاء دم..... ۴۷۴
- ۴.۵. اعتقاد به از افراد ماده ۳۰۲ بودن (مهدورالدم بودن) و قتل با سبق تصمیم..... ۴۷۵

فهرست مطالب □ ۱۳

۴۷۵.....	۴.۶. شروع به جرم و قتل با سبق تصمیم
۴۷۷.....	بند پنجم: قتل عمدی اصالی و در حکم عمدی
۴۷۸.....	الف: انواع رفتار نوعاً‌کشنده
۴۷۸.....	۱. رفتار نوعاً‌کشنده مطلق
۴۸۴.....	۲. رفتار نوعاً‌کشنده نسبی
۴۸۸.....	ب. دیدگاه‌های مربوط به رفتار نوعاً‌کشنده و عنصر روانی
۴۸۸.....	۱. نظریه تبعیت رفتار قتاله از قصد مجرمانه
۴۹۱.....	۲. نظریه استقلال رفتار قتاله از قصد مجرمانه (در حکم قتل عمدی بودن)
۴۹۶.....	بند ششم: قتل عمدی توأم با جرم دیگر
۴۹۹.....	جدول درجات قتل عمدی
۵۰۱.....	جدول درجات قتل عمدی بر مبنای منطق فازی
۵۰۳.....	نتیجه گیری و پیشنهادها
۵۱۲.....	جدول پیشنهادی درجات انواع قتلها
۵۱۵.....	منابع و مأخذ